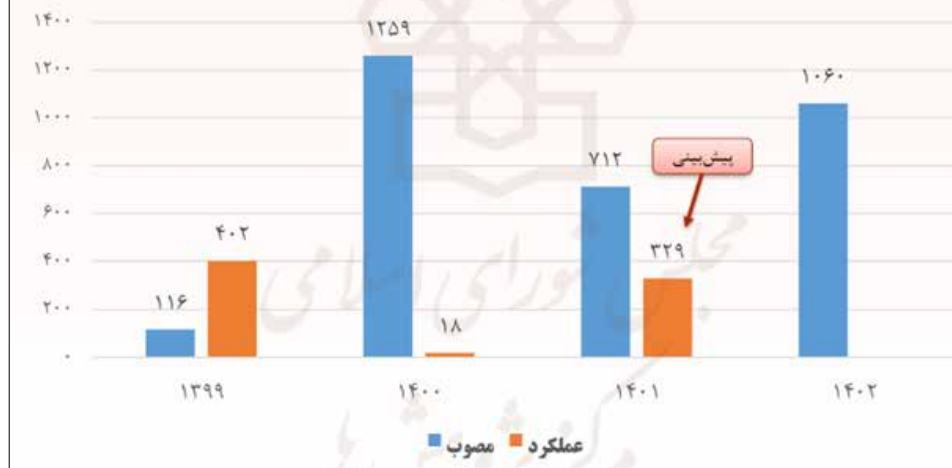


## واگذاری شرکتهای دولتی (هزار میلیارد ریال)



نمودار ۱  
واگذاری شرکتهای دولتی

## تصویر منابع عمومی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲

منابع	قانون بودجه سال ۱۴۰۱	پیش‌بینی عملکرد ۱۴۰۱	لایحه بودجه ۱۴۰۲	رشد نسبت به قانون (%)	رشد نسبت به پیش‌بینی عملکرد (%)
درآمدها	۶۹۸	۶۲۵	۹۷۸	۴۰	۵۶
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۱۹	۳۶۰	۷۱۱	۳۷	۹۷
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۷۷	۱۴۲ + ۱۵۳	۲۹۴	۶۶	۰
جمع منابع عمومی دولت	۱۳۹۴	۱۲۸۰	۱۹۸۴	۴۲	۵۵

۱۵۳ هزار میلیارد تومان استقراض از صندوق توسعه ملی و واگذاری اوراق خارج از سقف بودجه

جدول ۱  
منابع عمومی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲

شد. به عنوان مثال، دولت دوازدهم در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، میزان فروش نفت روزانه را ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه در نظر گرفته بود در حالی که در سال ۱۳۹۹، میزان فروش نفت کمتر از ۶۵۰ هزار بشکه در روز بود و در ۶ ماه نخست سال ۱۳۹۹ تنها حدود ۱۷ درصد از منابع درآمد نفتی بودجه تأمین شده بود.

مثال رایج دیگر برای پیش‌بینی درآمدهای موهومی در لویح بودجه سال‌های اخیر، فروش اموال منقول و غیرمنقول است. درآمد پیش‌بینی شده برای این بخش در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، ۳۲٫۷ هزار میلیارد تومان بود که این رقم برای بودجه سال ۱۴۰۲ به ۱۰۸ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. فروش اموال منقول و غیرمنقول در سال‌های اخیر همواره عملکرد پایین داشته و پای ثابت ایجاد کسری بودجه در قوانین سنواتی نیز بوده است. از جمله مصادیق دیگر در پیش‌بینی درآمدهای غیر قابل تحقق در قوانین بودجه سالانه، موضوع واگذاری شرکتهای دولتی است که در جدول زیر قابل

مشاهده است. (نمودار ۱)  
البته توجه به این نکته ضروری است که کسری بودجه لزوماً منجر به تورم نخواهد شد بلکه آنچه منشأ تورم از جانب کسری بودجه خواهد شد، فرایند جبران این کسری‌ها است. دولت در سال ۱۴۰۱ کمبود منابع خود را از طریق واگذاری اوراق خارج از سقف بودجه و استقراض از صندوق توسعه ملی جبران کرد. استفاده از این منابع باعث شد که جبران کسری بودجه به صورت مستقیم عاملی برای افزایش تورم در کشور نشود. (جدول ۱)  
بدهی دولت به بخش‌های مختلف همواره یکی از عوامل اصلی ایجاد تورم است. ردپای ایجاد و شکل‌گیری این بدهی‌ها نیز در قوانین سنواتی بودجه کاملاً قابل مشاهده است. دولت با استقراض مستقیم از بانک مرکزی کسری بودجه خود را تبدیل به پایه پولی کرد و این رخداد موجب افزایش نقدینگی و به تبع آن تورم فزاینده شد. برای مثال یکی از مهم‌ترین بدهی‌های دولت که نقش مهمی در ایجاد تورم ایفا می‌کند، بدهی به شبکه بانکی کشور است. رقم